

**BILDTS
AIGENE**

Jaarferslag Bildts Aigene 2018

Dut jaarferslag geeft 'n beeld fan Stichting Bildts Aigene en 't overzicht fan aktiviteiten die't in 2018 organiseerd binne in 't kader fan de Bildtse taal, kultuur en history.

St.-Anna, maai 2019

© Foto's Jelke de Jager

Binne d'r fragen over of reaksys op dut jaarferslag, dan kin dat fia e-post: info@bildtsaigene.nl of post:

Bildts Aigene, Beuckelaerstraat 2, 9076 DA St.-Anne.

Folg ôns op

[www.facebook.Com/bildtsaigene](https://www.facebook.com/bildtsaigene)

www.bildtsaigene.nl

Inhoud

1. Foorwoord	bls. 3
2. Juridise struktuur, doel, werkwize	bls. 4
3. De organisasy	bls. 6
4. Ambisys 2019	bls. 8
5. Aktiviteiten Bildts Aigene 2018	bls. 9
6. In de media	bls. 18
7. Toelichting oorsicht inkomsten en uitgaven	bls. 19

Bijlagen:

- a. Finansjeel oorsicht Bildts Aigene
- b. Finansjeel oorsicht Stichting Ons Bildt

1. Foorwoord

In 2015 is Stichting Bildts Aigene (BA) opricht met as doel om in de nij te formen gemeente 'n sterke organisasy te hewwen die 't hur sterk maakt foor 't hoeden, noeden en 't sichtber make fan de Bildtse taal, kultuur en history.

Onder de naam Bildts Aigene fâle drie "entiteiten", te weten Stichting 'Ons Bildt', 't 'Bildts Dokumintasysintrum' en de kommissy 'Meertalighyd'. Met de 'Aerden Plaats' op Ouwe-Syl wort samenwerkt.

In 'e folgende jaren is feerder form geven an de struktuur fan de Stichting. 'n Fúzy tussen de drie entiteiten waar nag 'n stap te feer, soowel fan 't aigen standpunt út as dat fan 'e foormalige gemeente 't Bildt. Wel is d'r al in 2017 koazen foor 'n bestuurlike samenfoeging, werbij 't bestuur fan 'Ons Bildt' tegaar met ferteugenwoordigers fan 't 'Bildts Dokumintasysintrum' en de kommissy 'Meertalighyd' 't nije bestuur formt fan BA. Dut befordert de beslútforming en de saamhorighyd.

In dut jaarferslag leze jim hoe't BA hur ontwikkelt in gemeente Waadhoeke. Wêr dinke en prate wy over met? Wat is de rol fan de Stichting? 't Is in 2018 ok op sommige flakken ôftaste; tussen BA en gemeente, tussen BA en anderen die't hur ok met 't Bildt doende houwe en wat binne krekt de taken die't wy as BA oppakke wille of motte? Deur onsekerhyd rônd de status fan de kommissy 'Meertalighyd' hewwe de kommissyleden besloaten om (foorlopig) gyn deel út te maken fan 't bestuur fan BA, maar hur aktiviteiten even op 'n leeg pitsy te setten.

Wat wel as 'n huus staat, is 't organiseren fan aktiviteiten die't 't Bildt en 't Bildts promoate, soowel op 't gebied fan taal, kultuur as history. Feerderop meer hierover.

At d'r fragen, opmerkings of ideeën binne over de Bildtse taal, kultuur of history, dan kin elkeneen terecht bij BA.

*Coos van Kooten,
Forsitter Stichting Bildts Aigene*

2. Juridise struktuur

De Stichting Bildts Aigene is, neffens de statúttten, festigd in St.-Anne. De Stichtingsform geeft BA maksimale rechtskracht en bewegingsfrijhyd.

De drie pailers onder deuze Stichting binne drie organisasys die't hur sporen ferdiend hewwe in 't bewaken en promoaten fan de Bildtse taal, kultuur en history: Stichting 'Ons Bildt', 'Bildts Dokumintasysintrum' en kommissy 'Meertalighyd'.

Bildts Aigene formt de bestuurlike eenhyd en personele uny, de paraplú wer't de aktiviteiten form krije. Wij prate niet meer over drie aparte organisasys, maar de ôfsinder is hyltyd BA, eventueel folgd deur ôfdeling Taal, Edukasy of History.

In kommunikasjúttings wort útslúttend sproken over BA as ôfsinder.

Doel

't Doel fan Stichting Bildts Aigene is 't beskermen en promoaten fan de Bildtse streektaal, de kultuur en de history fan dut unike stikky Nederlâns grôndgebied. Deuze drie andachtsgebieden binne de pailers fan Bildts Aigene.

Werkwize

Dut doet de Stichting deur 't hyltyd aktyf onder de andacht bringe fan de drie pailers:

- Ofdeling History
  - Invulling geve an 'n lokaal dokumintasysintrum der't meer as 12.000 ouwe foto's en feul ouwe foorwerpen anwezig binne en fergeefs te bekiken en brúkken binne deur belangstellenden;
  - Fersorge fan ferskillende historise lezings met foto's.
- Ofdeling Taal en Edukasy
  - Organisere fan Bildtse taalkursussen; ok digitaal;
  - Organisere fan opfriskursussen Bildtse taal, de soanoemde 'Weromkomavens';
  - Utbringe fan lesbrieven an skoalen op 't Bildt;
  - Jaarliks organisere fan 't 'Bildts Diktee';
  - Utgeve fan onder andere Bildtse boeken, kalinders en ansichtkaarten;
  - Organisere fan de jaarlikse gedichteavend.
- Ofdeling Kultuur
  - Mînsen ferbine die't allegaar wat met 't Bildt(s) doen wille;
  - Spreekbuis weze angaande 't Bildt(s) foor landlike, regionale en lokale media;
  - Sels aktiviteiten organisere en/of metdoen an aktiviteiten die't deur anderen organiseerd worre: lezings, metten ens.

Sinterasy

De sinterasy fan de BA wort formd deur:

- Subsidys;
- Begûnstigers;
- Giften, legaten;
- Opbringsten út deur BA foerde aksys en de ferkoop fan boeken, kalinders, ansichtkaarten ens. De ferkoop fynt plak in 't aigen kantoor fan BA (achterin 'e bibletheek) en bij 'n paar andere ferkooppunten.

De ferkooppunten binne:

*Kantoor BA, Beuckelaerstraat 2, St.-Anne

*Primera, St.-Anne;

*Sorgsintrum 'Het Bildt', St.-Anne (allenig ansichtkaarten);

*Aerden Plaats', Ouwe-Syl (alleen boeken);

Geke Postma, Kade 17, St.-Anne.

3. De organisasy

't Belang fan 'n aigen kultuur en streektaal wort hyltyd belangriker. Dat merke je helendal at dut bedraigd wort. De gemeente 't Bildt is fan 2018 ôf onderdeel fan gemeente Waadhoeke. De angst beston dat deur 't opheffen fan de gemeente de taal in 't nau komme sou, maar wij kinne sêge dat deuze bedraiging eerder posityf útwerkt het as negatyf. Men hout nou nag meer fast an de aigen taal en kultuur.

Bestuur

't Bestuur fan BA beston in 2018 út ses persoanen. 't Bestuur kiest út hur midden 'n foorsitter, siktaris en pinningmeester. Elke drie jaar treedt 'n bestuurslid ôf, neffens 'n deur 't bestuur opsteld roaster fan ôftreden, soa opsteld dat gyn fan de bestuurders 'n sittingsduur het fan meer as negen jaar. Oftredende bestuurders binne hernoember (ant 'n maksimum fan 9 jaar). Halfweg 't jaar is Marijke Bloembergen weromtreden as bestuurslid: de kommissy 'Meertalighyd' is in ôfwachting fan de plannen fan de gemeente met hur organisasy.

Bestuursleden

- Coos van Kooten – foorsitter;
- Ali Bronger – siktaris/history/kultuur;
- Janny Bouma – pinningmeester/edukasy;
- Jan de Groot – PR/taal;
- Bauky Luinstra – taal
- (Marijke Bloembergen – edukasy (koördinator kommissy 'Meertalighyd')

Rol as werkgever

't Bestuur fan BA stelt de koördinator fan de BA an. De koördinator is ondernimmer en komt niet in dienst fan BA. De koördinator ontfangt foor de inset foor BA foor 'n beperkt antal uur per week 'n fergoeding. Dernaast worre ok wat uren in 'e week frijwillig inset.

De fergoeding foor de koördinator wort fonnen in 'n subsidy fan de gemeente Waadhoeke.

An 't eand fan 2018 is koördinator, Hetty de Wit, ôftreden. Sij het 'n andere baan fonnen. 't Bestuur het nag gyn opfolger foor Hetty benoemd. Ok hier is 't ôfwachten wat de gemeente krekt fan de BA wil. Ofhanklik derfan kike wy at wy 'n koördinator met deselfde taken as nou wille of dat deuze funksy âns infuld worre mot.

Bestuur – koördinator

't Bestuur fan Stichting Bildts Aigene komt in elk gefal tien keer in 't jaar bijinander en bepraat de lopende saken met de koördinator en hout soa de finger an de pols. De taken fan de foorsitter, siktaris en pinningmeester binne fastlaid. Dernaast binne bestuursleden ok aktyf bij útfoerende aktiviteiten fan BA.

De koördinator het as taken: de kontakten na búttenen toe, te woord staan fan pers foor soafeer dat 't de algemene saken fan BA angaat, 't strukturieren fan werksemheden en aktiviteiten binnen BA, 't behouwen fan 'n helikoptervjoe t.a.f. de (bestuurs-)aktiviteiten fan BA, 't professioneren fan de plenning en organisasy fan útfoerende aktiviteiten fan BA. Dernaast kin de koördinator ok aktyf weze bij útfoerende aktiviteiten fan BA. In 'e lêste maanden fan 2018 binne de taken fan de koördinator overnommen deur de bestuursleden.

't Bestuur is ferantwoordlijk foor de gang fan saken bij bij BA.

Frijwilligers

BA werkt met 'n groate groep frijwilligers, allegaar weunachtig (weest) op 't Bildt.

Samenwerking met andere (Bildtse) organisasys

Bildts Aigene werkt samen met o.a. 'Aerden Plaats', de 'Bildtskrivers', 'Westhoek Búttendyks', 'Santiago aan 't Wad', 'de Bildtse Post' en 'Bildttaal'; lokale organisasys die't 't Bildt(s) 'n wêrm hart toedrage.

Ok is d'r samenwerking met de campus 'Middelsee', 'Fries Filmarchief', 'Tresoar', 'Radio Eenhoorn', de provînsy en historise ferenings út andere gemeentes.

4. Ambisys 2018 e.f.

De ambisys fan BA in 2019 binne:

- Kike at 'n ANBI-status (Algemeen Nut Beoogde Instelling) meerweerde het foor de Stichting. 't Kin bepaalde belastingfoordelen oplevere;
- Ferstevige kontakten met gemeente en provinsy;
- Utbraide kontakten met lokale media Waadhoeke;
- Krijen fan meer begûnstigers;
- Meer frijwilligers betrekke bij 't útfoerende werk fan BA;
- Organisere fan ferskillende aktiviteiten, lezings en eveneminten die't mînsen (en bedriven) bij 't Bildt(s) betrekke;
- Metdoen an aktiviteiten fan darden, foor soafeer dut bijdraagt an de doelstelling fan de Stichting;
- In aigen beheer útgeve fan ('n) boek(en) of bijdrage (o.a. oversette en/of nakike teksten) an 'n útgate fan darden foor soafeer deuze an 't útgeefbelaid foldoen;
- Infuling funksy koördinator bekike: dut met 'e taalnota fan 'e gemeente in 't achterhoofd.

Wat fraagt ekstra andacht in 2019?

Kommunikasy

Begûnstigers op de hoogte houwe fan de aktiviteiten fan BA. Hierfoor wort nijs op de websait en op Facebook set en sil d'r 'n begûnstigersavond houwen worre. Dernaast binne d'r ferskaidne lezings met film- en/of fotobeelden.

Kursussen Bildts

In 2018 hewwe de kursussen Bildts 'n nij jassy kregen. De kursussen binne ok inkorten ant tien 10 lessen en de lesstof is fernijd.

Taakôfbakening

't Beroep dat op BA deen wort is faak soa groat dat 't bestuur d'r om dinke mot dat de juste taken deen worre en deur de juste persoan. 't Bestuur het derom koazen foor 'n taakferdeling op de gebieden Taal, Kultuur en History, soadat elkeneen weet wie't 't anspreekpunt is en wie't wer ferantwoordlik foor is.

5. Aktiviteiten Stichting Bildts Aigene 2018

Algemeen:

Nije websait:

In desimber 2017 is de nije websait lanseerd. Met 'n druk op 'n symbolise rooie knop hewwe de drie pertijen deuze sait openbaar maakt, tidens de kerstburrel fan 't bestuur en alle frijwilligers. Foto's, dokuminten, nijs, offisjele stikken en nag feul meer is d'r te finen op www.bildtsaigene.nl. En fergeet Facebook niet. Der is ok hyltyd meer belangstelling foor. Dernaast is op de websait ok de mogelikhed om boeken fia de *webshop* te bestellen. Dat dut 'n goeie saak is blykt út anfragen die't út 't hele lând wegkomme.

Ferkoop Bildtse ansichtkaarten en boeken:

D'r binne bij de ferkooppunten ansichtkaarten foor ferskillende gelegenheden te koop: rou, trou, jareg, ferhuzing ens. Dernaast het BA 'n arig ferskaidnhyd an boeken te koop, foor kines en folwassenen. In de ferkoop ok tegeltsys met Bildtse spreuken. Wie het niet hoord fan "Fergeet nooit de stam werstou 'n sprútsky fan bist" of "Je motte de struuf niet om 'n aai bedorve". Naast de 'ouwe-trouwe' spreuken binne d'r ok tegeltsys met nije teksten toefoegd.

Kursussen Bildts foor Bildtstaligen en niet-Bildtstaligen

Janny Bouma en Kees Zijlstra hewwe in 2018 de fernijde kursussen geven. D'r waar allenig genog belangstelling foor de kursus Bildts foor niet-Bildtstaligen. Dernaast binne d'r fia Digibildts kursisten weest die't in hur aigen tiid en tempo 't Bildts learden. De digitale kursus wort wekeliks onder de andacht brocht deur 'n bericht op Facebook met 'n link na Digibildts.

't Jaar rônd:

1 jannewary:

't Bildt is 't Bildt niet meer: foor de een deen 't seerder as de ander, maar 't is niet âns. De naam 't Bildt is bewaard bleven as streeknaam, de gemeente is opgaan in Waadhoeke.

7 jannewary: de minsen fan 'e ôfdeling History stelden bij 't ouwe gemeentehuus de petretten fan froegere burgemeesters failig. De petretten fan de mânly hongen jarenlang in de raadsaal; nou kregen se 'n (foorlopig) plakky in 't magasyn.

11 jannewary: fotopresintasy ôfd. History in St.-Jabik

22 jannewary: 'n aigen geluudsinstallasy ankocht; alfast foorútlopend op:

25 jannewary: de gedichte-aven.

Lêst jannewary worde tradisjoneel de gedichte-aven houwen. De lêste donderdeg fan de maand, tidens de 'Landelijke gedichtendag', bringe Bilkerts en niet-Bilkerts hur gedicht over 't foetlicht. Fergeleken met de beginjaren binne d'r anmerklik meer sels skreven gedichten in de Bildtse taal. Tussendeur, om alles even besinke te laten, waar d'r mezyk. 'n Trou publyk fan soa'n seuventig mînsen genoaten fan 'n heel farieerde aven.

26 jannewary: Ferhale-aven. De dâg d'rop drekt weer in 't spier: in 't kader fan LF2018 worde 'n Ferhale-aven houwen: fier Bilkerts fertelden heel ferskillende ferhalen. Ok hier weer 'n andachtig publyk.

5 febrewary: fotopresintasy op Ouwe- Syl. Mooie films en foto's levere altiten prachtige ferhalen en mooie sechys op.

20 febrewary: BA laat hur sien bij de Open dâg fan sorgsintrum 'Het Bildt' met foto's, films en ferkoop.

27 febrewary: Bildts diktee in de Utwyk in Nij Altoenae. Met deur 't gefolg fan 't opheffen fan 't Bildt waar d'r 'n prot andacht fan 'e media, soawel provînsjaal as landlik. De winner worde Geke Postma-Postma.

16 maart: fotopresintasy Tzummarum in Nij Bethanië; even over de grîns dus. In dut sorgsintrum sitte feul oud-Bilkerts en sij genoaten fan 'e ferhalen, foto's en films út 't ferleden.

23 maart: 'Historise dâg Waadhoeke' in de 'Groate Kerk' in St.-Jabik: meer as dartig organisasys op kultuur-historys gebied út de hele Waadhoeke presinteerden hur der, met informasy, foto's en foorwerpen. In de andere saal waren d'r lezings over 'Stimmen fan Fryslân', argeology in Waadhoeke en de identiteit fan Waadhoeke.

27,28 en 29 maart: weromkomavens; foor kursisten, oud-kursisten en andere belangstellenden de mogelikhed om 't Bildts skriven op te frissen.

April: de ouwe grûnspalen fan de gemeente 't Bildt waren spoorloas: soa nou en dan dook d'r een op, maar 'de Bildtse Post', Stichting 'Bildtse Belangen' en BA hewwe d'r metnander foor sorgd dat d'r drie fan deuze historise palen rêden binne. Opknapt en wel is d'r nou een te bewonderen in 'e Bildtse hoek in 'e bibletheek fan St.-Anne.

1-7 april : 't Bildt trapte ôf bij 'Lân fan Taal'. Dut evenemint in 't paviljoen 'MeM' in de 'Prinsentuin' over de klaine talen in Nederland, begon met 't Bildts. De hele week waren d'r foordrachten, films, radio-útsendings live en mezyk, alles fansels in 't Bildts. Tegaar met 'e redaksy fan 'e Bildtse Post, met Radio Eenhoorn, met de Feetwarmers en Jan de Vries, met de eerpelbaklatsys fan Klaas Oosterbaan worde 't Bildt(s) goed op 'e kaart set. 'n Geweldig week!

11 april: de metwerkers fan History setten de 12.000^e foto op de websait.

14 april: CDA-fraksy Waadhoeke komt op bezite bij BA.

27 april: onthulling 'Attentiestenen'. Tegaar met 'Plaatselijk Belang St.-Anne' worden d'r út 't potsy 'Bildtsche Stichting' fan de gemeente groate stoepetegels met foto's fan historise panden laid. Op ferskaidne plakken in 't dorp kinne mînsen nou sien wat foor gebou d'r froeger ston. An de hând fan deuze stenen worde 'n boeky met de naam "Doe en nou" met koierroete maakt.

Maai: d'r wort andacht geven an 't projekt 't 'Ferleden Fertelt': Bilkerts worre froegen om hur ferhaal te fertellen. Dut kin over hur jeugdjaren gaan, over hur werk, over hur hobby's of wat dan ok. Doel is om in geluud en skrift fast te lêgen hoe't 't

d'r froeger an toe gong. 't Is 'n deurlopend projekt; d'r bin hyltyd meer ferhalen wirg om bewaard te bliven.

8 maa: fotopresintasy in sorgsintrum 'Het Bildt'. Altiten 'n dankber publyk.

9 maa: diploma-útraiking kursisten Bildt foor Bildtstaligen. Tidens 'n gesellig avendsy met bestuur kregen seuen kursisten hur diploma útraikt.

23 maa: Lammertsymet: Bildts Aigene ston d'r met 'n dissy wer't naast historise foto's, ok boeken en kaarten ferkocht worden. De púzzel met foto's fan stikkys fan 'n gebou waar 'n groate trekplaister en toegelyk 'n mooi anknopingspunt om mînsen te trekken.

6 juny: Tomke en syn fryndsyst: ok dut jaar weer 'n útgave in 't Bildts, in samenwerking met de Tomke-werkgroep en met de AFÛK.

13 juny: intervjoe over de organisasy BA in 'de Bildtse Post'; útlêge wat wy doen en foor wie.

Juny: Tintoanstelling in de 'Aerden Plaats', in 't kader fan de dorpsreüny fan Ouwe-Syl.

4 augustus: 'Rembrandtmarkt'. Rôndom de 'Van Harenskerk' wort elke eerste saterdeg fan augustus de 'Rembrandtmarkt' houwen; 'n met met kûnstsinnige úttings in al syn formen. BA het d'r al 'n paar jaar 'n dissy met kaarten, boeken en foto's.

6-9 septimber: 'Westhoek Búttendyks'. Dut groat opsette spektakel met o.a. 'n openluchtspul en 'n reuny sette 't Bildt goed op de kaart. BA werkte met in de form

fan twee tintoanstellings: in de 'Spitsroeden' en 't Jabikshuus', met foto's en fansels ouwe films.

12 septimber: startte de kursus Bildts in de nije opset.

26 septimber: Janny Bouma en Anna Leijstra hielden 'n *speakdate* (gyn ferspreking) bij Tresoar. 't Waar 'n flietskursus Bildts foor leerlingen en andere belangstellenden, an 'e hând fan spreuken op tegeltsys

28 septimber: 'Bep en Pake Pluis': Nijntje in 't Bildts. Bildtse Belangen had de Bildtse Kulturpriis wonnen en met hur priis fan 500 euro, die't se beskikber stelden an BA, kon dut unike boeky útgeven worre. Wethouwer Dijkstra lâs 'n ferhaaltsy d'rút foor in de peuterspeulsaal 'De Krobbekeet' in St.-Anne.

28 septimber: Begûnstigersaven. Tidens deuze aven fertelde foorsitter Coos fan Kooten over 't wel en wee fan BA en konnen de besoekekers geniete fan 'n kompilasy fan Bildtse films fan Sander Nieuwhof. De aven worde besloaten met 'n Bildtse Bingo, tot groate hilariteit fan de anwezigen.

8 oktober: fotopresintasy op Ouwe-Syl

24 oktober: foto's leverd foor fotowand in sorgsintrum 'Het Bildt'.

25 oktober: fotopresintasy St.-Jabik.

27 oktober: 'Bildts offentsy'. Hein Jaap Hilarides presinteerde syn nije boek "Ofskaid en útsicht" op saterdegoffen in de bibletheek.

8 novimber: fotopresintasy Nij Altoenae.

13 novimber: fotopresintasy Minnertsga.

16 novimber: de metwerkers fan 'e ôfdeling History atten metnander stampot bij een fan 'e frijwilligers in 'e skuur.

Dut befördert de saamhorighyd; metnander doen je 't hele jaar je bêst foor de Stichting en dan is soa'n etentsy 'n goeie gewoante. 'n Kwis, maakt en presinteert deur Paul Feenstra, deen niet allenig de harsens krake, maar sette ok de lachspieren goed an 't werk.

19 novimber: op fersoek fan de nije aigners fan 't ouwe gemeentehuus, dat tena 't Raadhuus' hyt, fersorge wy de inrichting fan 'n fitrine.

Een keer in de twee maanden wort d'r 'n nije presintasy inset.

20 novimber: fotopresintasy Froubuurt.

21 novimber: presintasy taalnota Waadhoeke.

22 novimber: fotowand Impuls Fysiotherapie; op fersoek fan de

fysiotherapypratyk binne foto's leverd foor de fotowand in de wachtkamer.

24 novimber: koördinator Hetty de Wit krijt 'n baan bij 'De Koornbeurs' in Franeker. D'r wort tidens de kerstburrel in desimber ôfskaid fan hur nommen.

27 novimber: fotopresintasy Beuckelaer.

30 novimber: Hobbymarkt in sorgsintrum 'Het Bildt', met boeken en kaarten foor de ferkoop, foto's fan doe en nou, en d'r worden fansels ok (ouwe) films draaid.

14 desimber: útraiking 'Bildtse Kulturpriis': organisasy in hannen fan Bildts Aigene. De priis worde toekind an 'Westhoeks Búttendyks'.

17 desimber: foto leverd foor fotowand in 't Winkeltsy' in St.-Anne.

18 desimber: Kerstburrel met bestuur en frijwilligers. Onder 't genot fan 'n happy en dranky wort 't jaar deurnommen met 'n digitaal jaarferslag fan 'e hând fan Jelke de Jager. D'r wort ôfskaid nommen fan Jelle Posthumus, 'n metwerker fan History en fan koördinator Hetty de Wit. Wij wînse hur alle goeds in hur nije baan, en as dank krijt se naast 't kerstpakkert 'n paraplú met logo fan Bildts Aigene. Dut relasygeskink staat foor de rol die't Bildts Aigene graag ferfult, nl. die fan 'paraplu-organisasy' foor alles wat Bildts waar, is en blive mot.

Skonken an ôfdeling History:

't hele jaar deur wort d'r spul inbrocht bij de ôfdeling History. Dut bin over 't algemeen foto's; o.a. skoalfoto's, gebouwen, bedriven en feesten.

Dernaast worre d'r foorwerpen brocht. Om d'r 'n paar út te lichten:

- Baaiplokkerskorfy;
- Poezyalbum fan 1918;
- Dorpsfilms;
- Boekys Publike Ferkopings;
- Teksten Resiteerwedstriid 1913;
- Foto's argyf fan gemeente het Bildt;
- Dienstjas fan foormalige boade fan 'e gemeente, dhr. Jaap Tanja

Dut spul wort allegaar beskreven. Foorwerpen worre op 'e foto set en derna komt alles op 'e websait.

Eerste stappen richting aktiviteiten 2019:

- Metwerke an dorpsfeest Ouwe-Syl, die 't de revú 'Amerikaan op 't Bildt' in 'n nij jassy steekt;
- Útgeve nije strooifolder;
- Minnertsiga digitaal selsstandig make; dut in 't kader fan 't belaiidsplan dat bepaalt dat BA hur allenig doende hout met 't Bildts grôndgebied fan foor de gemeentlike herindeling fan 1984; 't ouwe Bildt dus;
- Metwerke an projekt dat hur doende hout met 75 jaar befrijding in 2020;
- Feerder útwerke fan 't taalbelaid soa't 'e gemeente dat faststeld het;
- Frijwilligers soeke foor projekten.

6. In 'e media: 'n klaine greep út de krante-artikels wer't BA met te krijen had of die't BA sels publisieert het.

'Waadhoeke is geen gevaar voor het Bildts'

De burgemeester deed zelf niet mee aan het Bildts Diktee, afgelopen dinsdag. Hij had het er niet goed vanaf gebracht, bekende hij zelf. Maar Hayo Apotheker wilde dinsdag in de Utwyk de aanwezigen bij het Diktee wel iets op het hart drukken. "Wij willen het Bildts een nieuw perspectief bieden."

Door Gerard de Jong

Apotheker noemde de "kracht van taal heel groot", maar zei dat het Bildts algemener is dan taal alleen. "Het is ook het eigen gebruik van de zeekei, de akkerbouw, dat is uniek, en geeft ook voeding aan het Bildts algemener. De taal is een uiting daarvan, en de kracht eronder is heel sterk."

De waarnemend burgemeester wilde maar aangeven dat de herindeling 'geen vijand' van de Bildtse taal is. "Waadhoeke is geen gevaar. Julie 'algemener' gaat er niet door achteruit. De plicht van Waadhoeke is julie taal te blijven steunen. Niet door veel geld te geven, maar vooral om een nieuw perspectief te kunnen bieden." Voorbeelden daarvan zouden samenwerking tussen (taal-)organisaties kunnen zijn, zei Apotheker. "Zodra jullie ook zullen zeggen: die nieuwe gemeente Waadhoeke - of Waaddehoek, in het Bildts - is zo gek nog niet."

Op pagina 3: Geke Postma-Postma vindt 't Bildts Diktee

KRO's Kruispunt: 'Het Bildt, de taal van de klei'

Op zondag 18 maart om 23.05 uur zendt Kruispunt van KRO-NCRV op NPO1 de documentaire 'De taal van de klei' uit, over het Bildt. De programmamakers waren de afgelopen tijd diverse malen op het Bildt om te filmen, over wat men "een dappere cultuurstrijd" noemt.

Ein beeld uit de documentaire, met Aldert Cuperus bij Moute Paal.

"Bewoners van de streek het Bildt springen op de bres voor het behoud van hun eigen taal en identiteit nu het Bildt na een recente herindeling niet langer een afzonderlijke gemeente is. Niet omdat ze zichzelf beter vinden, maar om te behouden wat eigen en vertrouwd is," zo luidt het in het persbericht van de omroep.

Bildtse initiatieven
"Wie zijn eigen taal wegsnijt, raakt

zijn hele wezen kwijt" vinden de Bildterts en daarom schieten de initiatieven om de taal te behouden als jonge aardappelplanten uit de klei. Er verschijnen boeken en gedichten in het Bildts, de plaatselijke krant publiceert een groeiend aantal Bildtsalige berichten en er is zelfs een Groot Bildts Dictee. Maar het blijft niet bij de taal: nu de strijd om het behoud van gemeentestatus verloren is moeten gloednieuwe palen gaan markeren waar het Bildt

precies ligt." "Zijn de veranderingen waardoor identiteiten veranderen en talen verblijven onvermijdelijk? Of heeft het wel degelijk zin om je er tegen te verzetten? En hoe dan," zo vroegen de makers zich af.

Hoofdpersonen
Aldert Cuperus is streekhistoricus en "100% Fries, maar 125% Bildterts". Met kromme tenen zag hij de borden van de gemeente het Bildt

verdwijnen bij de recente herindeling. Maar hij heeft het voor elkaar gekregen dat er nieuwe palen komen te staan op de regio's, "want minnen motie al wete wanneer't se op 't Bildt binne."

Lysbert Faber is een dertiger die samen met een vriendin speciaal op cursus is gegaan om de taal die ze haar hele leven al spreekt ook goed te leren schrijven. "Ik fon't soa naar dat ik an de minnen met wie't ik altyd Bildts praot 'n jaregkaart in 't Nederlâns skreef!" Tegelijkertijd signaleert ze dat veel jonge mensen wel wat anders aan hun hoofd hebben dan de strijd voor hun streektaal.

"Gerard de Jong is hoofdredacteur van de Bildt Post. Als twintiger besloot hij zijn droom om journalist te worden bij een landelijk dagblad op te geven toen de krant van zijn geboortestreek door het overlijden van zijn opa zonder leiding kwam te zitten. Inmiddels is hij de grootste voorvechter van het Bildts, een wat stugge taal die al in de 16e eeuw is ontstaan door vermenging van het Fries met het Nederlands van importarbeiders," aldus het persbericht.

Kruispunt, zondag 18 maart bij de KRO om 23.05 uur op NPO 2.

Ok dut jaar 'n nij Bildts Tomkeboekje

In de week fan 4 t/m 8 juny ferskyn't 't weer 'n nij Bildtse Tomkeboekje: "Tomke en syn fryndskaap, feest en roezyk."

't Is weer 'n prachtig geheel worren met nys fan Tomke, grappige fersys en ferhaalrys, opseggers en mooie illustrasjes fan Louise Klazenga en Mirjam van Houten.

Tomke sil ok dut jaar weer op tien ferskillende plakken in 't Bildts foelzen worre an peuters fan 2 ant 4 jier. En dat is fansels 'n moone opsteker foar 't Bildts, want de jeugd het de toekomst.

Foorleze
Tomke is 'n provinsjaal lees en taal-befoerderyngsprojek fan 't 'Selskyp foar Fryske Taal en Skerftekensense en de 'Bunkeweergroep foar jonge kinne. Doel is om soa 't aktyf brûken fan de Frise taal te befoerdere en 't lezen en foelzen in de Frise taal te stimuleren. D'r sil ok foorle-

zen worre in andere (streek)talens as 't Stellingwarfs, 't Skerfmoats, oops, 't Kloasters, 't Hindeloopers en in 't Bildts fansels. Ok krije alle foorlezers tips hoe't se de ferhaalrys en opseggers 't moost foordrage kinne.

De Bildtse Tomkeweergroep is heel aktyf, soekt sels foorlezers en bringt fan te fereen de Bildtse en Frise Tomkeboekjes bij alle peuterskoolen, lynderyngsfoerles kinne, bij gastouders en onderbougroepen fan ferskiedene nasjonaliteiten en op andere oerplakken.

Fergeefse boekjes
Bildts Aigene her mooglik maakt dat alle Bildtse boekjes na odfoop fergeefs met na busus gaan. 't Alderearete Bildtse boekje waar 'Tomke en Bonke op reis', dat kwam út in 2007 en ferskeeren anfarlik niet jaarlike. Derom is 'Tomke en syn fryndskaap', 't sevendere Tomkeboekje, dat in 't Bildts oerset is, ok dut jaar deur Geke Postma en Bauky Luinters.

Bildts Aigene lait persoanlike ferhalen fast met 't Ferleden Fertelt

Drie frijwilligers bij Bildts Aigene binne drok doende met 't projekt 't Ferleden Fertelt. Dermet lêge se stillyks geskiedenis fast. Levensferhalen binne 't en se woren ferteld der minsen fan alleger ferskillend 'pluimage'.

Soa fertelt Minkie Groenewoud prachtig over hur leven, maar ok Jan Fettsma, Biense Hoogland en

16.00 uur.
Inkele foorbeelden
Folkert Hogerhuis: Jou waren in Woudseand en wer binne jou der weg hine gaan?
Weer na hus, na de Ouwe-Dyk. Doe weunden ons min-en-die der bij Metjeer op 't dyk.
En doe binne jou der ok weer bij in kommen?
Ja, dat is maar soa 'n idee, nou, dan wille je graag weer naar 't plak wer 't je wegkomme, teminsen, dat waar myn mening. 'n Ander prakkesiert d'r âns over en in wezen had ik meskien der beter blive kinnen en der meskien 'n frou fine en trouwe. Want se waren mooi foor my, dat saal

Nou dat waar wel wat angstig. Want ik kwam der 't 'e huns weg en moost dan der over de brug, hin, en ik sig eerst niks, lichten waren d'r niet. Ik wou niet in 'e faart fyse, dat waar wel even oel oel oel. En even derna houte die Dütser my an op 'e Kadal. Nou, dat waar wel even link, hoor. Jou waren 26 jaar doe't de oorlog begon?
Ni...!6! Oh ja... 16.
Jan Fettsma: Nou, wel 'n leuke fraag over 't eten. Wat atten jim deur de week en hadden jim dan meskien satredigs en sundegs wat âns?
Nou, der kin ik my aigenlik niet... Nou ja, gewoan, krekt as nou: eer-appels en groente. En groente die

Struven en aaien op Bildtse 'speak-date'

Janny Bouma (links) en Anna Leijstra zâten woensdag in Tresoar in Leen-avonden, om skolieren en andere belangstellenden en fitterskusas Bildts te geen. Het was vorige week woensdag de Europese Dag van de Talen. Dat werd door Lân fan 'taal gevierd met 'speak-dates', in tien minuten tijd konden bezoekers kort kennismaken met o.a. Welsh, Maltees, Schiermonnikoog en ok het Bildts. Bouma en Leijstra hadden een straf en een aai meegenomen, met als het tegeltje met de bekende Bildtse spruk: 'Je motte de straf niet om 'n aai bedorve'. Enkele tientallen mensen maakten in de culturele hoofdstad zo kort kennis met de Bildtse taal.

Bildtse kursussen krije nije skoalkleren an

Fansels gaat ok Bildts Aigene met de tijd met. Albert Ferwerda song ommers in de Bildtse revú dat stilstand achtertúgang betekent. De Bildtse kursussen binne naamlik âns as dat jim jarenlang fan eerst Stichting Ons Bildt en derna fan Bildts Aigene wonen binne.

De grootste ferandering is dat d'r in plak fan twintig lessen nou twaalf foor Bildtstaligen en fyftien foor niet-Bildtstaligen binne. 't Grootste part sil fansels nag wel over 't skriwen, lezen en praten fan de Bildtse taal gaan. Maar dertussenin sil ok twee andere, maar krekt soa leuke lessen plakfine.

Dus de Bildtse kursus het 'n nij jassy anregen. Ok de lesstof is opfrist, soadat wij met 'n skoane laai beginne, sêg we maar. En o ja, soa't nou staat fine de lessen op woensdegav plak. In de adertfinsy fan fleden week ston dat de lessen Bildts foor Bildtstaligen op maandeg binne, maar dat mot ok woensdeg weze.

Neskierig worren na de nije form fan de kursus en wille jim jim opgeve of meskien eerst nag meer informasy, dan kinne jim belle na de volgende persoanen: Kursus foor niet-Bildtstaligen: Anna Leijstra (06-33611388); Kursus foor Bildtstaligen: Kees Zijlstra (421796) of Janny Bouma (491318). Jim kinne ok 'n e-post sture naar kursus@bildtsaigene.nl.

12/9/18

7. Oversicht inkomsten en útgaven 2018

Bijlagen:

- a. finansjeel oversicht Stichting Bildts Aigene
- b. finansjeel oversicht Stichting Ons Bildt.

In 2019 wille wy undersoeke at de baide rekens fan SOB en SBA samenfoegd worre kinne.

De sinterasy fan 't Bildts dokumintasisintrum lope fia bibletheek St.-Anne. Sien jaarferslag bibletheek Noord Fryslân.

Fan 'e sinterasy fan 'e kommissy 'Meertalighyd' hewwe wy gyn oversicht; dut gaat fia de gemeente.

Maai 2018

Stichting Bildts Aigene

Beuckelaerstraat 2, St.-Annaparochie

www.bildtsaigene.nl

www.facebook.com/bildtsaigene

info@bildtsaigene.nl